

Božo Gnezda
Pravljice

Lektorirala
Nevenka Jež

Opremil z ilustracijami
in postavil
Borut Bizjak

Vse pravice pridržane. Noben del te izdaje ne sme biti reproduciran, shranjen ali prepisan v kateri koli obliki oziroma na kateri koli način, bodisi elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali kako drugače, brez predhodnega privoljenja lastnika avtorskih pravic (©).

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-34

GNEZDA Božo
Pravljice / Božo Gnezda. - Ajdovščina : samozal. B. Gnezda, 2005

ISBN 961-236-814-7
218824704

ISBN 961-236-814-7

NOVE IN OBNOVLJENE
RESNIČNE, PRAVE,
DRUGAČNE, POSEBNE, ČUDNE,
LJUBEZNIVE, LJUBKE ...

Božo Gnezda
Ajdovščina, 2005

Luki in Kariku
v veselje

KAZALO

ŽABJE PERJE	9
VOLK IN KOZLIČKI	16
KAČJE NOGE	21
ZMAJ TOLOVAJ	25
KAMNITA TIŠINA	31
DAN IN NOČ TER LUNINA POMOČ	35

ŽABJE PERJE

Tam, kjer se mavrica iskri v valovih bistrim voda, se je nekoč razprostiralo kraljestvo pernatih žab. Njihovo perje je bilo vseh mogočih barv in se je na soncu čudovito bleščalo, zato so bile te žabe prav lepe na pogled. Tudi regljale in kvakale takrat še niso, ampak so se lepo in razumljivo pogovarjale med seboj.

Njihovo kraljestvo ni bilo zelo veliko, pa tudi majhno ne, torej ravno pravšnje za žabje potrebe. Drugače pa je bila ta žabja dežela prav lepa: polna travnatih livad, potočkov in jezerc. In bilo je dovolj dobre žabje paše vsepovsod.

Tudi podnebje je bilo kar prijetno, z dolgimi in toplimi poletji ter s kratkimi, ne preveč mrzlimi zimami. Pa še perje je žabe varovalo pred mrazom, tako da se niso nič pritoževale.

V deželi sta že od nekdanj vladala red in mir, kajti pernate žabe niso imele nobenih sovražnikov.

Na eni strani so njihovo deželo obdajale zelo visoke, strme in neprehodne gore, na drugi strani pa se je širil ogromen in neprehoden pragozd, poln močvirij, strupenih kač in podobne golazni.

Šele na drugi strani tega pragozda so živele črne mravlje, ki pa niso imele nobenih stikov z žabami, ker je bil pragozd resnično prevelik in neprehoden.

Seveda so pernate žabe imele kralja Žabona. Ta je bil v mladih letih sicer pravi lepotec, bister pa ni bil nikoli. Ko je nasledil kraljestvo, je postal nadut in len ter se prav nemarno

zredil. Zaradi vsega tega se mu tudi perje ni tako lepo bleščalo kot drugim žabam, ki so vse lepo skrbele za svoj izgled.

V kraljestvu črnih mravelj je tudi vladal mir. Črnim mravljam je poveljevala kraljica Matica, ki je zelo modro vladala, zato so živele mravlje brez skrbi in marljivo delale ter skrbele za razvoj svoje dežele. Kraljica Matica pa je imela čudovito hčerko Mravljiničo, ki je bila tako lepa, da so ji zavidali celo pisani metulji, in tudi zelo pametna, saj so jo že od malih nog poučevali največji znanstveniki mravljiniče dežele. Prav vse črne mravlje v kraljestvu so bile ponosne nanjo, se rade igrale z njo in ji prinašale najlepše igrače ter najslajše dobrote.

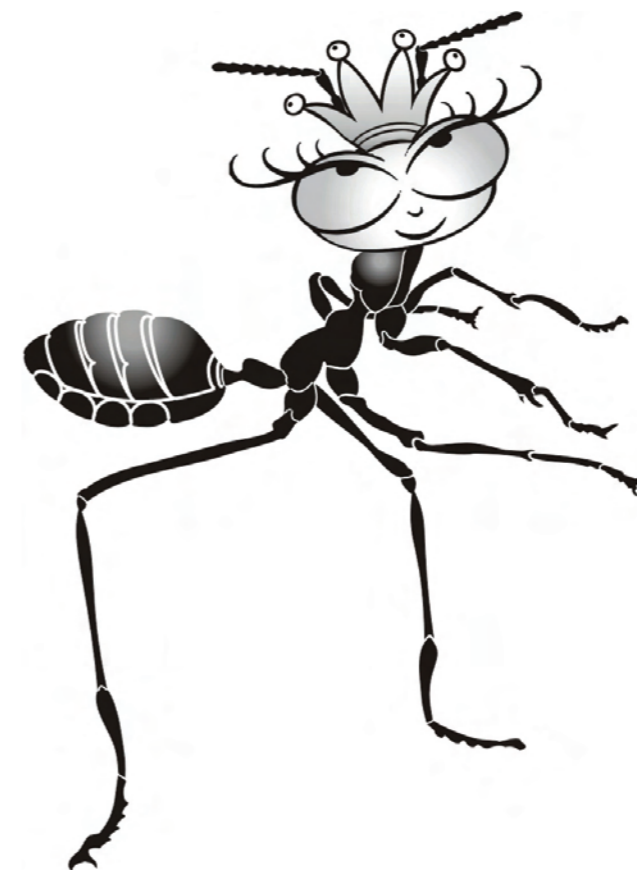
Seveda se je glas o prelepi Mravljiniči hitro razširil tudi v sosednje dežele, saj so celo ptički prepevali o mali, lepi in pametni mravlji.

Tako je nekega dne za Mravljiničo slišal tudi Žabon in si jo zaželel za ženo. In več kot je izvedel o njej, bolj si jo je želel. Takoj je sklical svoje ministre in jim ukazal, naj pošljejo v deželo črnih mravelj četo vojakov - žabcev, ki naj Mravljiničo ugrabijo in mu jo privedejo, da se bo lahko poročil z njo. Res so se žabci neke viharne noči odpravili po skrivnih poteh in ugrabili Mravljiničo, ki je spala v svoji sobici. Ko so se vrnili, je Žabon malo princeso zaprl v svoj grad in ji dejal, da bo toliko časa zaprta v stolpu, dokler se ne bo poročila z njim.

»Nikoli,« je dejala Mravljiniča. »In bolje bo zate, če me takoj odpelješ nazaj in se opravičiš moji materi kraljici, sicer gorje tebi in tvoji deželi.«

»To bomo pa še videli,« se je zakrohotal Žabon in zaklenil vrata stolpa.

Naslednjega dne, ko Mravljiniča ni prišla k zajtrku, so jo začeli vsi iskati. Kraljica Matica je poslala izvidnice na vse strani kraljestva, vendar brez uspeha.

Nihče ni vedel, kje je mala princesa. Šele zvečer je ena izmed izvidnic našla nekega polža, ki se je ponoči splazil na bližnji hribček, ker mu je voda med nevihto zalila hišico. Ta polž je povedal, da je videl četo vojakov - žabcev, ki so na vso moč hiteli v smeri žabjega kraljestva ter nekaj skrivali v nekakšni vreči.

Ko je to zvedela kraljica Matica, je hitro sklicala svoje generale in jim ukazala: »Takoj zberite vso vojsko in mi pripeljite Mravljiničo nazaj. Žabe pa kaznujte!« Oglasile so se trobente in iz vseh kotičkov kraljestva so pridirjali vojaki. Zbrala se je ogromna vojska, kajti prav vsi so hoteli rešiti malo princeso pred slinastim Žabonom.

»V vrste in naravnost skozi pragozd, naprej, marš!« so ukazali generali.
Tam-ta-tam, tam-ta-tam! so ropotali bobni .

»Pridemo pozno, tulimo grozno!« so korakali črni vojščaki.

Švik švak, zing ceng, so švigale klešče mravelj in kot za šalo podirale drevje ter si tako utirale pot skozi pragozd.

Tam-ta-tam, tam-ta-tam! so ropotali bobni.

»Pridemo pozno, tulimo grozno!« so neutrudno korakali črni vojščaki.

Tri dni in tri noči se je črna armada prebijala skozi peklensko divjino. Prvič v zgodovini je nekemu uspelo priti skozi ta neprehodni pragozd.

Ob zori četrtega dne so črne mravlje obkrožile celotno žabje kraljestvo. Bilo jih je kot listja in trave, tako da žabe niso imele prav nobene možnosti pobegniti ali se skriti.

Žabona, njegove ministre in vse ostale pernate žabe so prebudili bobni in mravljinčja koračnica: »Pridemo pozno, tulimo grozno!«

Ko so pogledali skozi okna, je bilo obzorje črno od mravljinčjih vojščakov.

»Takoj vrnite Mravljinčico, ali pa vas napademo!« so zatulili mravljinčji generali.

»Ubogajmo, dokler je še čas,« so prosili Žabona njegovi ministri.

»Nikoli. Saj imamo tudi mi vojsko. Takoj jih napadite in preženite iz mojega kraljestva!« je ukazal Žabon.

»Ampak preveč jih je. Ne moremo zmagati. Vrnimo takoj Mravljinčico,« so zopet dejali ministri.

Verjetno bi se Žabon in ministri še dolgo prerekali, kaj naj naredijo, če se ne bi črne mravlje naveličale čakanja. Še zadnjič so grozno zatulile in zdrvele v napad. Žabe so se že tuljenja tako ustrašile, da se sploh niso borile, ampak so se kar predale.

Mravljinčica je bila takoj rešena in osvobojena.

Črne mravlje so zbrale vse pernate žabe na sredini doline. Generali so povedali Mravljinčici, da je kraljica Matica ukazala žabe kaznovati. Prosili so jo, naj pove, kako bi žabe najustreznejše kaznovali.

Mravljinčica, ki ni bila zlobnega srca, pa še kar smilile so se ji žabe, je dejala:

»Ne smete jih pobiti, lahko pa jim populite perje.«

»Populite jim perje,« so ukazali generali.

V nekaj trenutkih so črni vojaki vsem žabam populili njihovo krasno perje, tako da so ostale gole kože.

Nato se je mravljinčja armada z Mravljinčico na čelu obrnila in odkorakala nazaj v svoje kraljestvo.

Ra-ta-ta-ta, ra-ta-ta-tam! so ropotali bobni.

»Domov hitimo. Se zmage veselimo!« so veselo prepevale mravljinčje čete.

Kaj pa žabe?

Takoj ko so mravlje odšle, so se začele kregati in kričati druga čez drugo.

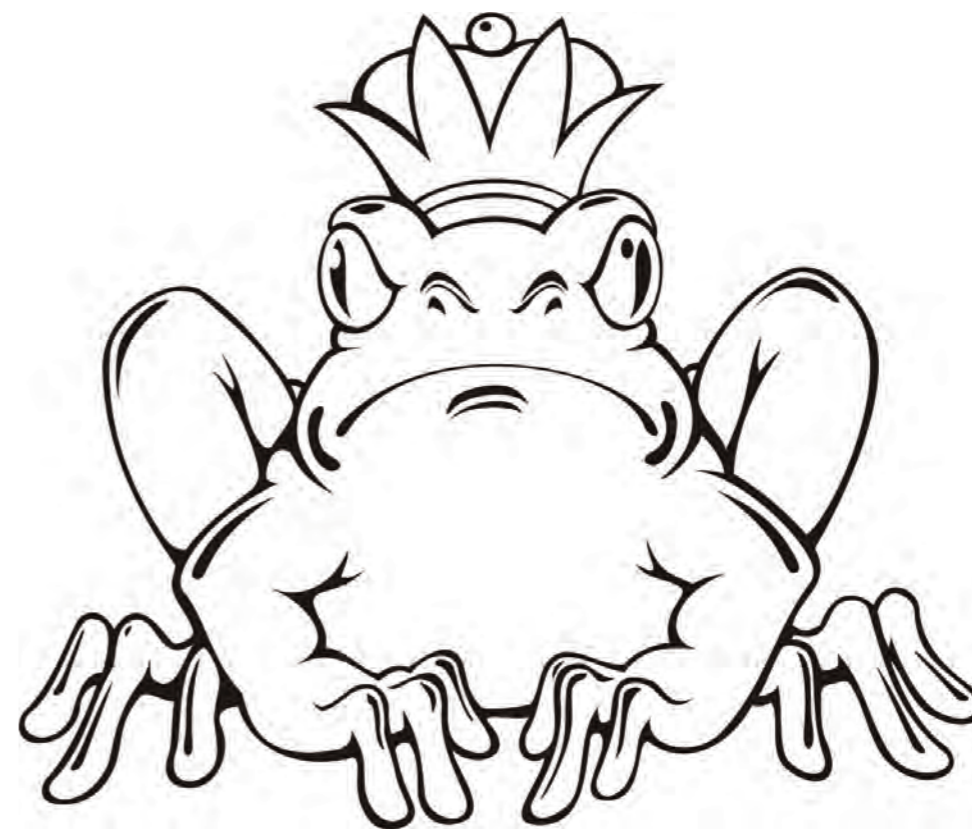
Obtoževale so se tako divje in glasno, da je bilo slišati le še kvakanje in regljanje. Sploh se jih ni dalo več razumeti.

In še danes regljajo in kvakajo o tem, kdo je kriv za njihovo nesrečo.

Kajti po tistem jim perje ni nikoli več zraslo. Zato se morajo pozimi zariti globoko v blato, da ne bi zmrznile.

So se pa le naučile, da je bolje biti brez kralja, kot pa da vlada neumnež. Še danes živijo brez reda in se na vse pretege kregajo:

»Rega rega, kvak kvak, kralj je bil bedak !«

VOLK IN KOZLIČKI

Nekoliko ven iz mesta je na jasi ob robu gozda stala lepa hišica, v kateri je živela mama koza in njenih pet mladičkov kozličkov. Prav lepo so se imeli, ker je bilo okrog hiše dovolj sveže paše. Izpod bližnje skale je brbotal majhen potoček, tako da z vodo ni bilo težav, in v gozdu je bilo vedno dovolj kurjave za zimo.

Nekega dne, ko so se že začele šolske počitnice, je mama koza odprla hladilnik in presenečeno dejala:

»Joj otroci, hladilnik je prazen. Vse smo pojedli. V trgovino bom morala po nove zaloge, sicer danes ne bo kosila.«

Pred odhodom je mama koza poklicala svoje kozličke in jim dejala:

»Hitro bom nazaj, saj do mesta ni daleč. Lepo se igrajte, iz hiše pa ne smete, ker se po gozdu klati volk in vas lahko požre.«

Najstarejšemu kozličku, ki je bil tudi najbolj izkušen, je dala ključ od hiše in mu ukazala, da ne sme nikomur odkleniti vrat.

»Ampak prav nikomur. Si razumel?« je še zadnjič strogo zabičala mama koza.

Ko je odšla, so se otroci igrali in pogovarjali, skakali sem in tja po hiši in se veselili.

Naenkrat pa se je zaslišalo trkanje.

TOK, TOK, TOK!

»Kdo je? Kdo trka na naša vrata?« so vprašali otroci.

»Dober dan, otroci. Odprite! Jaz sem, poštar. Prinesel sem vam pošto.

Pisma, razglednice, časopis in tudi nekaj računov je vmes. Odprite!«

»Joj, daj ključ. Hitro odkleni vrata!« so kozlički dejali najstarejšemu.

»Poštar je prinesel pošto. Daj, hitro! Zanima nas, kdo piše!« so drug čez drugega vpili otroci.

»NE! Ne dam ključa. To ni poštar. To je volk. Baraba! Požrl bi nas rad,« je rekel najstarejši.

»Mi imamo poštni nabiralnik in ni potrebno odklepati vrat,« je razložil najmlajšim kozličkom. »Povejte mu, da ne bomo odklenili vrat, ampak bomo telefonirali na policijo, če takoj ne izgine.«

»Izgini volk, baraba. Ti nisi poštar. Telefonirali bomo na policijo!« so otroci zakričali nazaj. Kozlički so spet skakali sem ter tja in se lovili, ko je znova potrkal na vhodna vrata.

TOK, TOK, TOK!

»Kdo je? Kdo trka?« so vprašali otroci.

»Dober dan, otroci. Odprite! Cirkus je prišel k vam. Tu imamo vrtiljak, pa pisane balončke, avtomobilčke, žoge, tobogan in še vse druge zabavne reči. Odprite, da se boste lahko igrali in veselili. Pridite, pridite!«

»Daj ključ. Takoj odkleni vrata! Cirkus je prišel. Igrali se bomo,« so dejali kozlički najstarejšemu.

»NE! Ne dam ključa. To ni cirkus. To je volk. Lopov je in laže. Požrl nas bo,« je rekel najstarejši. »Cirkus pride v mesto, kjer je polno ljudi, ne pa v gozd, kjer je samo naša

hišica,« jim je pojasnil. »Recite mu, naj takoj izgine, sicer bomo poklicali gasilce,« jim je še naročil.

»Takoј pojdi stran od naše hiše. Ti nisi cirkus, ti si volk. Poklicali bomo gasilce. Izgini od tu!« so kričali otroci skozi zaprta vrata.

Čez nekaj časa, ko so se kozlički pomirili in se veselo igrali naprej, se je spet zaslišalo:

TOK, TOK, TOK!

»Ja, kdo pa je spet pri naših vratih? Kdo trka?« so vprašali kozlički.

»Jaz sem, vaša učiteljica iz šole. Odprite, da se bomo učili pisati, računati, pa še kakšno pesmico bomo zapeli. Tudi pobarvanke imam s seboj. Pridite, bomo imeli šolo!«

»Ključ, hitro daj ključ! Naša učiteljica je. Šolo bomo imeli!« so vpili otroci najstarejšemu.

»NE! Ne dam ključa. To ni učiteljica. To je volk. Prevarant. Požrl nas bo,« je rekel najstarejši.

»Sedaj so počitnice. In učiteljica je na dopustu. Takoј naj zbeži od vrat, ker sem telefoniral tudi lovцем.«

»A slišiš? Izgini, ti prevarant, ker nisi učiteljica. Saj so vendar počitnice. Lovcem smo telefonirali. Takoј bodo prišli!« so volku zakričali otroci.

»Ti otroci so pa res prebrisani. Še enkrat bom poizkusil. In to takoј, da res kdo ne pride,« je razmišljal volk. Še enkrat je potrkal na vrata.

TOK, TOK, TOK!

»Kdo je prišel? Kdo trka?« so vprašali kozlički.

»Jaz sem, vaša mama. Prihajam iz trgovine. Odprite, torbe so težke.«

»O, mama je, mama! Hitro odkleni. A vidiš, da jo bolijo roke!« so vpili otroci na najstarejšega.

»NE! Ne bom odklenil. To ni mama. To je volk. Goljuf lažnivi. Požrl bi nas rad. Naša mama ima svoj ključ in lahko sama odklene vrata,« jim je še povedal najstarejši.

»Zapodite ga proč, ker sem telefoniral tudi vojakom. Vsak hip bodo tukaj.«

»Ti baraba goljufiva. Izgini. Ti nisi naša mama. Tudi vojake smo poklicali, da te ujamejo!« so vpili otroci nazaj.

Čez nekaj časa pa so otroci zaslišali šklopotanje ključavnice in mamin glas:

»Sem že nazaj, otroci moji. Takoj bom skuhalo kosilo. Ste bili pridni? Niste nikomur odklenili?«

»Nismo, nismo. Volk je ves čas trkal in se lagal, ampak nismo mu nasedli,« so hiteli razlagati otroci. »Telefoniral sem na policijo, h gasilcem, lovcem in vojakom,« je povedal najstarejši. In res. Medtem ko je mama koza kuhala kosilo, so policaji, lovci, gasilci in vojaki volku nastavili past, ga ujeli ter odpeljali v živalski vrt.

»No, sedaj, ko ste se najedli in je volk na varnem v živalskem vrtu, hitro spat. Da se odpočijete od razburljivih dogodkov. Pa tudi zato, ker ko spite, najhitreje rastete,« je še dodala mama koza.

KAČJE NOGE

Takrat, ko so se po Zemlji sprehajali dinozavri in so ognjeniki pogosto bruhalo lavo visoko v nebo, ni bilo mogoče še nikjer videti kač, čeprav so bile razmere za kače prav idealne. Ni bilo ne prevroče in ne premraz. Tudi kačje najljubše hrane je bilo na pretek. Dinozavrovih jajc, namreč. Te so kače naravnost oboževale. Le zelo težko so prišle do njih.

Čeprav jih ni bilo mogoče nikjer videti, pa seveda ne pomeni, da kač sploh ni bilo na Zemlji. O, bile so, bile. Vendar ne na površju. V tistih časih so kače živele v votlinah globoko pod zemeljskim površjem. V teh votlinah je bila skoraj čista tema. Nekaj svetlobe so dajali le različni kristali, ki so medlo brleli kot napol ugasnjene svečke. Pa še ti so bili bolj redko posejani po stenah teh votlin. Tako kače sploh niso vedele, da zunaj obstaja tudi nekakšno sonce.

Čeprav sonca v teh globoko zakopanih jamah ni bilo, je tu vladala huda vročina. Tla so bila zaradi lave pod votlinami tako vroča, da bi na tleh lahko jajca pekli. Niti misliti ni bilo, da bi hodil po teh jamah bos. Podplati bi se takoj zamehurili od vročine. Še bolj nemogoče je bilo, da bi se po takšnih tleh plazil po trebuhu. Kaj hitro bi se spremenil v pečenko. Seveda se tudi kače niso plazile po trebuhu.

Namreč, takrat so kače še imele noge. To so bile dolge členkaste noge in zadnji člen je bil špičast, tako da so se dotikale tal s čim manjšo površino. Še najbolj so bile te noge podobne nogam rakov. Take noge so kačam omogočale, da so lahko splezale navzgor po stenah votlin, kjer je bilo nekoliko hladneje, pa tudi prezračevalnim odprtinam na stropu votlin so se tako približale.

Te stropne prezračevalne odprtine so bile zelo ozke in so kot nekakšne dolge, tanke,

vijugave cevi povezovala kače jame s površjem. In po teh povezovalnih cevastih kanalčkih so kače dobivale vodo in svež zrak s površja.

Ker je bil strop votlin zelo visoko, so bile te prezračevalne špranje za kače praktično nedosegljive, pa tudi preozke so bile, saj je imela vsaka kača zaradi dolgega telesa kar šestnajst nog. Tako nikakor ni bilo možno, da bi se po teh prezračevalnih cevastih kanalčkih prerile na površje Zemlje.

Kače so izredno hrepenele po površju. S svojimi razcepljenimi jezički so ovohavale svež zrak, ki je prihajal s površja in kačam prinašal najraznovrstnejše vonjave: po pomladi ali jeseni, po cvetju in sadju, pa tudi po mesu in mrhovini. Te vonjave so jih spravljale ob pamet. Tudi voda, ki je kapljala s stropa, je imela različne okuse. Bila je kislja, pa sladka ali slana. In najpomembneje, bila je hladna. In hlad je imel v teh vročih votlinah najvišjo ceno. Vse te vonjave, okusi in vodni hlad so kače spravljali v norost.

Potrebna sta bila silna disciplina in red, da se kače niso pobile med seboj. Tudi sicer je bilo Kačjemu ljudstvu težko živeti v teh razmerah. Vladala je kraljica Velekača, ki je imela na razpolago vojsko posebnih kač, vojakov s strupniki. S temi strupniki so lahko v trenutku omamili vsako drugo kačo, če je povzročala nered. Čez nekaj ur se je kaznovana kača zbudila iz omame s hudim, dan ali dva trajajočim, glavobolom. Zato so kače zelo pazile na disciplino.

Hrane je bilo v teh votlinah bolj malo. V glavnem so se prehranjevale z nekakšnimi po stenah rastočimi spužvastimi gobami, pri katerih je bila užitna le sredica, trda lupina pa ne. A kače so bile iznajdljive in so izdolbljene gobaste lupine uporabljale kot valilnice za svoja jajca. Vsake toliko pa je zaradi potresov in premikov zemeljske skorje v te jame padlo tudi kako dinosavrovo jajce, ki se je zaradi vročine takoj speklo. In pečeno dinosavrovo jajce je kačam nebeško dišalo. Ker se je to le poredkoma zgodilo, se je vsaka lahko z jezičkom jajca samo dotaknila, sicer bi ga prehitro zmanjkalo.

Kače so bile zelo bogato ljudstvo. Tekom časa so namreč nabrale velike količine diamantov in drugih kristalov, katere so znosile na velik kup, ki je dajal čudovito kristalno svetlobo. Ta kup je bil v glavni dvorani, kjer je vladala kraljica in je zasedal zbor kačjih ministrov.

Toda Kače ljudstvo je bilo v silnih težavah. Bile so maloštevilne zaradi pomanjkanja hrane. In ker so se množile le med seboj, so se vedno pogosteje pojavljale genetske napake pri novo izvaljenih kačjih mladičih. Nekateri so se izvalili slepi, z manj ali več nogami ali brez lusk. O teh problemih so kače na dolgo in široko razpravljale, vendar ni nič pomagalo.

Tako se je nekoč izvalil mali kaček, in sicer popolnoma brez nog. Niti ene same noge ni imel.

Vsi kačji modreci so dolgo razmišljali in tuhtali, kaj naj storijo. Jasno je bilo, da v jamah ne bo preživel brez nog. Takoj bi se scvrl.

Po nekaj dneh so modreci predlagali kraljici Velekači, da obstaja le ena možnost. Ker je bil mali kaček brez nog, bi se lahko splazil skozi prezračevalne kanalčke na površino. Tam bi lahko iz rastlinskih niti spletel dolge vrvice in jih spustil v jame, da bi lahko po teh vrvicah splezale na površje tudi ostale kače.

»Strinjam se s predlogom. Ni mi pa jasno, kako bodo ostale kače splezale na površje, ker so kanalčki preozki za naše dolge členkaste noge,« je dejala kraljica.

»No ja. Noge bi lahko operativno odstranili tistim kačam, ki bi želele na površje,« so razložili modreci. »Na površini ni tako vroče, ker je voda hladna,« so še pojasnili.

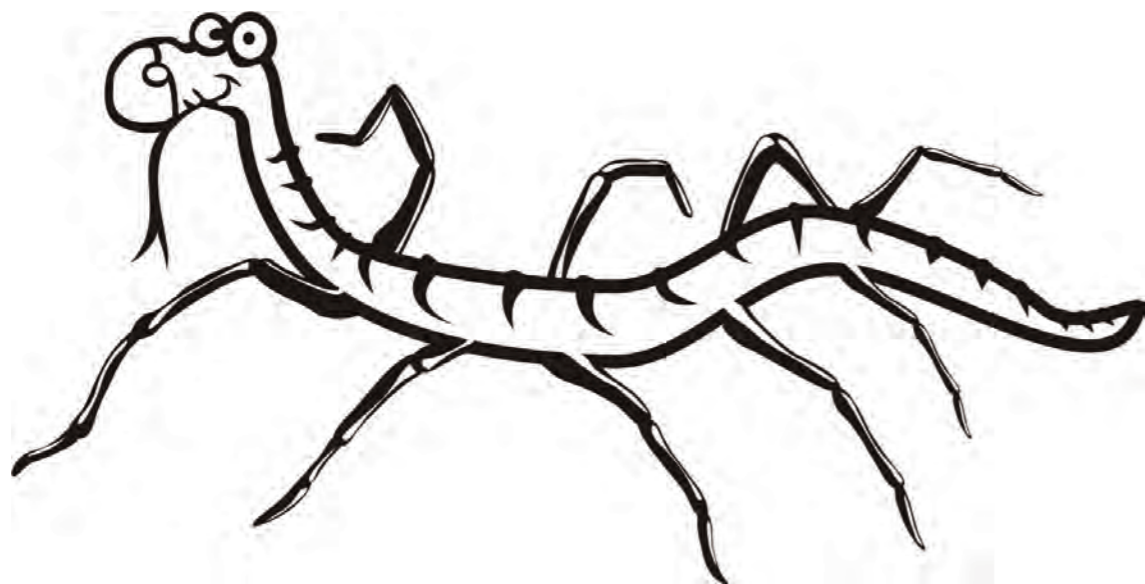
Kraljica in ministri so se najprej zamislili, potem pa sprejeli sklep.

»Vsaki kači, ki si želi na površino, bodo naši kirurgi operativno odstranili noge. Tako se bo naš rod lahko nadaljeval na zemeljski površini. To je tudi zgodovinski cilj našega ljudstva,« je razglasila kraljica Velekača.

»Jaz sama bom ostala tu spodaj s starimi in bolnimi, ki ne bi preživelih operacije. Pa tudi naš zaklad mora nekdo varovati,« je še povedala.

In tako se je tudi zgodilo. Prav kmalu je večina Kačjega ljudstva prilezla na površino in se odpravila na vse strani sveta iskat nova domovanja. Od takrat se kače plazijo po trebuhu, ker jim po tistem noge niso nikoli več zrasle.

V naših kraških jamah pa še danes lahko vidimo človeške ribice, ki imajo noge. Čeprav jih učenjaki uvrščajo med nekakšne močerade, so v resnici potomke Kačjega ljudstva. To pa je tudi dokaz, da je bilo res tako, kot pravi ta zgodba.

ZMAJ TOLOVAJ

Večina ljudi misli, da so zmaji prav zares tolovaji ter da so ljudem nevarni. To mišljenje pa je zmotno in je posledica potuhnjenih govoric, kvazi resnic in podobnih izmišljotin, ki jih razširjajo nekateri ljudje zaradi svojih sebičnih razlogov. Ti ljudje prav dobro vedo, da zmaji niso nobeni nepridipravi ali kaj podobnega. Ker pa jih želijo na vsak način privatizirati in jih izkoriščati samo za lastne potrebe, so njihove potvorjene izmišljotine le način, s katerim poizkušajo zmaje osamiti in jih ljudem priskutiti. V izogib takim lažem in kot majhno opravičilo za škodo, ki jo taki ljudje povzročajo z majem, je napisana ta resnična zgodba, ki nam pomaga spoznati pravo podobo zmajev, takšnih, kot so.

Torej. Res je, da so zmaji zelo težko vzgojljiva bitja. To se še najbolj pokaže v času pubertete. Ta čas njihovega odraščanja pa je zelo težko določljiv, ker nihče natančno ne ve, koliko časa zmaji sploh živijo. Vsi se sicer strinjajo, da zmaji živijo zelo dolgo. Ampak, kako dolgo? O tem vprašanju so potekale burne debate in se vile neskončne razprave, kakega pametnega rezultata pa to ni prineslo. Zmaji sami pa tudi nočejo povedati. Sicer radi pomagajo ljudem, svojih skrivnosti pa nikakor ne razlagajo drugim. Naj si pač misli vsak, kar si hoče. To je seveda zelo demokratično, a tudi zelo naporno. Zmaji namreč zelo hitro odrastejo in so že mladi na las podobni starejšim vrstnikom, zato jih je tako težko razločevati. Razlika je predvsem v obnašanju.

Prehranjujejo se s sadjem, pa tudi pasejo se kot govedo. Mesa sploh ne jedo. Če je prav sila, lahko jedo tudi kaktuse, katerim najprej osmodijo bodice. Ko pa zrastejo na primerno velikost, ne jedo praktično nič več, ker hrane ne potrebujejo. Kakšno malenkost tu pa tam že še, seveda, ampak to je zanemarljivo.

Zmaji so razširjeni na vseh kontinentih. Najdlje in največ pa jih živi na Kitajskem, ker so se tam ljudje najprej spoprijateljili z njimi in so tudi prvi začeli zmaje znanstveno preučevati. Še danes imajo tam veliko število raznih zmajskih praznikov, ko plešejo in se veselijo tudi po več dni v čast zmajem. Vzroke za ta slavlja pa so v glavnem že vsi pozabili.

Kitajskim znanstvenikom je tudi edinim uspelo razvozlati veliko skrivnost, kako in na kakšen način zmaji bruhajo ogenj. Zgodilo se je čisto slučajno. Mladi zmaji s celega sveta izredno radi potujejo na Kitajsko in se tam učijo raznih veščin, predvsem letenja.

Tu so namreč idealni pogoji za to. Na eni strani najvišje gore, na drugi strani pa ogromna mehka peščena puščava, ki omogoča bolj nerodne pristanke brez kakih večjih poškodb.

Nekega dne pa se je enemu zmaju zgodila huda nesreča. Ko je plezal na vrh gore, da bi poletel v dolino, mu je na ledu ter snegu spodrsnilo in zgrmel je v prepad. Tako nesrečno je padel, da si je zlomil vrat in poginil. To je videl neki menih, ki je slučajno meditiral tam blizu. Takoj je poklical svoje sobrate, da bi zmaju pomagali, če je mogoče.

Ker pa je bil ob padcu zmaj takoj mrtev, mu seveda niso mogli pomagati. To je bila huda izguba za zmaje in enkratna priložnost za ljudi. Prvič v zgodovini se je zgodilo, da so imeli na razpolago celo truplo zmaja. Seveda so ga znanstveniki takoj pregledali in napisali poročila.

Najpomembnejša je bila naslednja ugotovitev. Citirano:

»V želodcu ima zmaj velike količine izredno močne kisline, ki raztopi, karkoli vržemo vanjo. S tem se sproščajo velike količine vodika, ki ga zmaj ob spahovanju izdihuje skozi gobec na prosto. Ob tem pa največkrat zobje škrtajo, kar povzroča iskrenje, zaradi česar se vname izdihani vodik, kar povzroči bruhanje ognja.«

To poročilo so seveda vladne službe takoj označile kot posebno tajnost, zato ni nikoli prišlo v javnost, kar spet kaže na krivičen odnos do zmajev. Javnosti so sporočili samo

že splošno znane stvari: močne kosti in mišice, debela luskasta koža, dolg razcepljen jezik, velika zložljiva krila, ostri zobje - in podobne podatke, ki pa niso vzbudili posebnega zanimanja.

Ko se zmaji naučijo leteti, se večina vrne domov in tu potem živi do konca svojega življenja na kakem skritem kraju in če se le da, pomagajo ljudem. Na Islandiji jih veliko živi v podzemnih jamah, kjer si gasijo želodce s hladno vodo.

Pri tem se sprošča ogromno pare, ki kot gejziri bruha na dan povsod po deželi. Iz tega lahko sklepamo, da povsod tam, kjer imajo izvire tople vode, pod zemljo počiva zmaj in si gasi želodec. To vročo vodo ljudje seveda s pridom izkoriščajo v dobičkonosne namene.

Ko so zmaji starejši, najraje žvečijo tobak. Ob tem se silno slinijo. Ta tobačna zmajska slina se nabira v podzemnih jezerih in ljudje jo kot nafto črpamo ter pridno uporabljamo.

To sta samo dva primera, kako zmaji pomagajo ljudem. Takoj je tudi razumljivo, zakaj bi jih nekateri želeli posedovati zgolj zase.

Kako je vzgoja zmajev težavna, pa nam pove naslednji primer.

Ko se je nekega dne mlad zmaj vrnil domov s Kitajske, se je naselil v votlini pod goro. Vsak dan je letal okrog in se igral. In vsakič, ko se mu je kolcnilo, je bruhal iz gobca ogenj, kamor je pač nanoslo. Seveda je tako večkrat kaj zažgal: kak del gozda ali pa kakšen skedenj, njivo s pšenico in podobno. Vsakič je kje kaj zagorelo.

Zaradi tega so bili ljudje hudo jezni. Govorili so mu:

»Pazi vendar, kam kašljaš svoj ogenj. A ne vidiš, kakšno škodo delaš?«

»Vsaj taco si daj pred usta, kot se spodobi.«

»Če ne boš pazil, te bomo zaprli v kletko in ti bomo toliko časa nalivali vodo v želodec, da ti bo ogenj za vedno ugasnil. Zatorej, pazi se!«

Vse govorjenje pa ni pomagalo nič. Zmaj je še kar naprej kašljal in kolcal ogenj, kamor je pač nanoslo.

Ljudje so se naveličali. Ujeli so ga in mu dolgih sedem let nalivali vodo v gobec, dokler mu ni začela brizgati skozi nos le še gazirana voda.

»No, si sedaj zadovoljen?«

»Kar si iskal, to si dobil.«

»Če boš pazil, te izpustimo na prostost.«

»Za škodo, ki si jo do sedaj povzročil, pa nam boš pasel čebele.«

Zmaj je obljubil, da bo pazljiv in bo pazil na čebele, zato so ga izpustili iz kletke. Seveda se zmajevega ognja ne da nikoli popolnoma ugasniti. In čez nekaj časa je zmaj spet bruhal ogenj, ampak s to razliko, da je vedno obrnil gobec v nebo in kolcnil. To pa je bilo ljudem celo všeč, saj se je to zvečer videlo kot žareče nebo, ponoči pa je izgledalo kot kak ogn-jemet.

Vsak dan je zmaj že navsezgodaj odprl čebelnjake, da so čebele odletele nabirat med.

Ker pa je bil še otročji, je tudi sam letal in tekal za njimi, skakal in se vrtel. Prav za vsako čebelo posebej se je podil kot zmešan, da ja ne bi kakšne izgubil. Pri tem pa je seveda vse potacal in pocoklal, polomil je vse vrtno ograje in uničil gredice z rožami.

Pa še ogromno prahu je delal s krili, ko je motovilil okrog in lovil ravnotežje. Gospodinje so kar norele, ko so morale tudi po trikrat in več prati eno in isto perilo.

»Nehaj. Takoj nehaj!« so mu ukazali ljudje.

»Se ti je zmešalo ali kaj?«

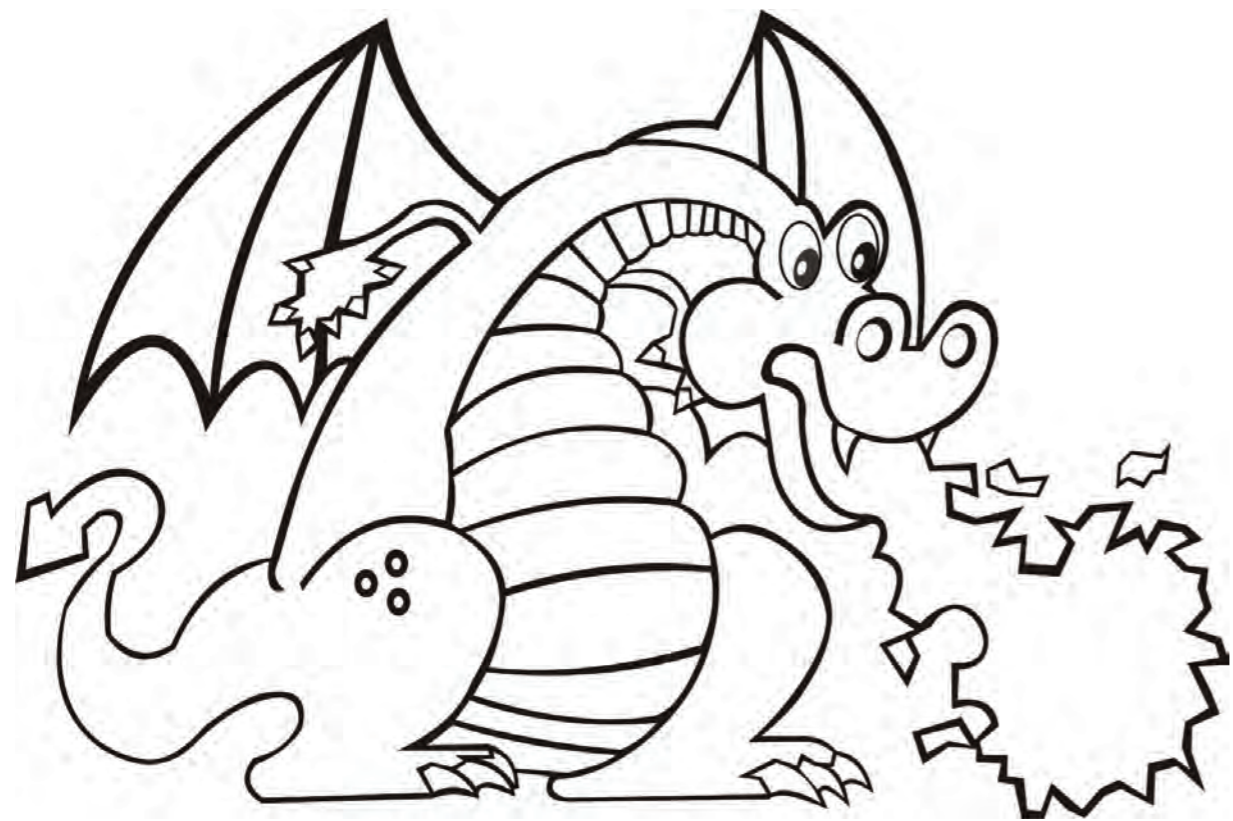
Ulovili so ga in zaprli v kletko, tako da so ven štrlele samo zmajeve tace. S šibo so ga sedem let vsak dan topli po podplatih. V tem času je tudi moral za kazen milijonkrat napisati:

»Čebele pasemo tako, da branimo čebelnjak pred sladkosnednimi tatovi, ne pa da letamo za njimi.«

Po sedmih letih so ga izpustili in od takrat se je prav lepo obnašal.

Iz obeh primerov se vidi, kako težavna je vzgoja zmajev. Potrebno je vložiti ogromno dela in truda. Ko pa zmaj odraste in se naveliča takšnih otročjih opravil, se nekam zavleče hladit želodec in žvečit tobak, torej utrudljiva vzgoja nima pravega haska.

Zaradi napisanega laže razumemo zmaje in ne nasedamo raznim trapastim govoricam. Ker pa obstaja toliko najrazličnejših zmajev, ki se pojavljajo v vseh mogočih podobah, je enostavno nemogoče opisati vse. Biti moramo pazljivi in z občutkom opazovati svojo okolico, pa jih bomo hitro odkrili in zlahka opazovali njihovo početje ter si za uho zapisovali lastne zmajevske zgodbe.

KAMNITA TIŠINA

Kamnom je vseeno, ker imajo ogromno časa na razpolago. In če govorimo o kamnih, je ogromno res ogromno. Pravzaprav imajo na razpolago ves čas tega vesolja. Od prapoka do naslednjega prapoka, pa še do naslednjega in tako dalje v neskončnost.

Če bi to poizkusili povedati v številkah, bi lahko rekli, da je kamen, ki je po človeških merilih star kako milijardo let, po mnenju kamnov še otročiček. Niti najstarejši kamni se ne morejo spomniti, koliko je star njihov najstarejši vrstnik, ker so najstarejši še iz prejšnjih vesolij, tako da so zagotovo stari več kot tisoče bilijonov let. In zato je čas za kamne resnično popolnoma nepomemben.

Če zanemarimo vpliv časa, potem je življenje kamnov zelo pestro. V svojem življenjskem ciklusu se velikokrat preobrazijo iz ene kamnine v drugo, potujejo po vesolju sem ter tja, ustvarjajo zvezde ter planete in še ogromno drugih stvari se jim dogaja. Najbolj razburljiv dogodek za kamne je seveda njihova preobrazba, ki se dogaja v eksplozijah supernov in v vulkanskih izbruhih. Zaradi silne vročine in pritiska, ki tam vladata, se kamni raztopijo in raztopljeni premešajo z drugimi kamni. To je zelo, zelo vroča kamnita svatba, ki lahko traja zelo, zelo dolgo. In se vedno konča izredno silovito, ko v silnih izbruhih in eksplozijah kamni odpotujejo v prostor ter začnejo novo življenje. S tem se zanje začnejo nekakšni kamniti medeni tedni, ki tudi trajajo zelo, zelo dolgo.

Zaradi takšnega načina pretvorbe so vsi kamni med seboj v nekakšnem sorodstvu. Kajti prej ali slej se prav vsak kamen znajde v skupnem talilnem loncu, kjer premeša svoje kristale z drugimi. V tem postopku si tudi izmenjajo vse informacije in znanje, ki so si ga nabrali v predhodnem ciklusu, tu zvedo vse nove stvari od drugih raztopljenih bratov in sester.

Tako je ta njihova raztaljena svatba istočasno tudi velikanska šola, kjer se naučijo vsega novega o vseh stvareh v vseh vesoljih. Zato kamni tudi vse vedo. In so tudi že vse videli.

Imajo pa kamni še drugačen, prav tako odličen način sporazumevanja. Vse njihovo znanje in vedenje je namreč zgoščeno v njihovih kristalih, ki so med seboj povezani v kristalinsko mrežo. To je nekakšno kamnito živčevje, po katerem se skozi kamne pretakajo najrazličnejše energije in informacije iz enega na drugi konec vesolja. In to v hipu, trenutno, tako da vsi kamni v vesolju praktično isti trenutek izvedo, kaj se je zgodilo enemu izmed njih, ne glede kje se nahaja. Tudi zato so kamni najpametnejši v vesolju.

Največji kristali se seveda nahajajo v najstarejših kamnih. V njih je zbranega največ znanja in izkušenj, zato take kamne imenujemo kamne modrosti. Te velike kristale imajo ljudje izredno radi, jim pripisujejo najrazličnejše čudodelne lastnosti ter jih neprestano iščejo. In ker so ti dragi kamni zelo redki, so tudi neprecenljivi.

Kamnom pa je pravzaprav vseeno, kje se nahajajo, kajti prej ali slej pride vsak kamen, v takšni ali drugačni obliki, na vsako točko vesolja. Samo zelo dolgo traja ta njihov obhodni čas. Najraje pa so seveda na zemeljski površini. Kajti takrat se jim dogaja največ stvari. Opazujejo lahko svet okoli sebe, atmosfera jih spreminja, kotalijo se v doline, reke jih prenašajo sem ter tja, človeška roka jih preoblikuje in še mnogo drugih stvari se jim dogaja. To je za kamne vsekakor izredno pestro in razburljivo obdobje njihovega življenja. Ko so na površju, postanejo silno klepetavi. Prav vsem bi radi povedali vse, kar vedo. Ker so precej nedisciplinirani in govorijo drug čez drugega, prostor kar vibrira od njihovih zgodb.

Kamni pa so tudi dobrega srca. V človeški zgodovini, ki je za nas že zelo dolga, za kamne pa traja komaj nekaj trenutkov, so kamni imeli in imajo še vedno zelo pomembno

vlogo, saj od nekdanj gradimo iz kamnov čudovite zgradbe, klešemo prekrasne spomenike in delamo veličastne mostove.

Ker so dobrega srca, so na začetku človeške zgodovine kamni pripovedovali ljudem zgodbe in jih učili, kako naj živijo. Najprej so jim ponudili velike kamnite votline, v katerih so bili varni in na suhem. Potem so kamni pokazali, kako s krešenjem prižgejo ogenj, da jim je bilo toplo pozimi. Naučili so ljudi, kako lahko s kristali zdravijo bolezni in poškodbe, kako lahko z drobljenjem pripravijo zdravilna zelišča in še ogromno drugih stvari.

Ljudje so poslušali, kako živijo drugačna bitja na drugih planetih, kaj delajo, kakšna so, kaj so dosegla. Izvedeli so tudi, zakaj sonce sveti in kako zelo vroče so zvezde, kako je, če potuješ s skoraj svetlobno hitrostjo in kako te zdrobi črna luknja. Teh zgodb je bilo ogromno, ljudje so jih zelo radi poslušali, se iz njih učili ter na tak način zelo lagodno živeli v sožitju z vsemi živalmi in rastlinami.

Potem pa se je zgodila nesreča. Nekateri ljudje so kamne »ošpičili« in iz njih naredili nože, sulice in puščice, s katerimi so začeli pobijati živali in celo drug drugega. Ko so kamni to videli, je od njihove jeze zadrhtela Zemlja. Vrstili so se potresi in vulkanski izbruhi, zaradi katerih je umrlo ogromno ljudi. Dolgo, dolgo časa je trajalo, da so se kamni pomirili. Takrat so tudi zadnjič spregovorili.

»Dokler se boste pobijali med seboj, vam ne bomo več pripovedovali zgodb niti vas ne bomo učili novih spretnosti. In prav tako vam ne bomo povedali, kaj se dogaja drugje po Vesolju. Ostali boste sami, dokler se ne boste spametovali.«

Nato so kamni umolknili. In molčijo še danes. Njim je pač lahko čakati.

Ker pa so dobrega srca, kamni vseeno še pripovedujejo zgodbe, vendar na drugačen, veliko skrivnostnejši način. In ta način nekateri ljudje dobrega srca in čiste vesti tudi razumejo. Razumejo te zgodbe kamnov, ki jih razberejo iz žuborenja vode, šelestenja listov, bučanja valov, šepetanja gora in vibracij kristalov. Ti posamezniki nam tudi poizkušajo povedati, kaj nam kamni sporočajo, vendar jih le redki ljudje slišijo, zato bomo še dolgo sami.

Kamni pa tiho čakajo.

DAN IN NOČ TER LUNINA POMOČ

Čisto na začetku časa, ko na Zemlji še ni bilo ljudi, živali in rastlin, so bile vse stvari zelo neurejene. Povsod so ležale ogromne skale in razmetano kamenje, okrog pa so bile vode, morja in oceani. Vulkani so kar pogosto bruhalo lavo in pepel, pa tudi potresi so vsake toliko premešali stvari med seboj.

Lune takrat še ni bilo. In tudi Sonce je svetilo ves čas brez prestanka. Zato je bilo zelo vroče.

Ker je bilo Soncu dolgčas, se je najraje ogledovalo v Vodi. Na ravni, gladki vodni površini je Sonce lahko opazovalo svoje žarke, kako se bleščijo in švigajo sem ter tja.

Ko pa je vodna površina zaradi vetra vzvalovala, je bilo vse skupaj še bolj zanimivo.

Svetloba se je od valov odbijala v vse smeri in v vodnih kapljicah se je iskrilo na bilijone mavric. Te mavrice so bile Soncu še najbolj všeč.

Vse skupaj pa sploh ni bilo všeč Vodi. Ta igra Sonca z odbleski, mavricami in iskrenjem jo je motila. Ves čas se ji je bleščalo zaradi močne svetlobe. Zelo je bila besna tudi zato, ker ni mogla imeti nobenih skrivnosti. Kajti Sonce je lahko videlo prav do dna, do koder so prodirali svetlobni žarki. Kot da bi bila na razstavi.

Največja težava pa je bila z vročino. Ker je Sonce svetilo nepretrgoma, se je Voda ves čas segrevala. V plitvinah je bila že zelo vroča. Sicer se je Voda trudila in je s tokovi zamenjevala vročo vodo na plitvinah s hladno iz globin, vendar je bilo to utrujajoče in zaradi neprestanega enoličnega ponavljanja tudi dolgočasno.

Take razmere so Vodo vedno bolj jezile. Zato se je odločila, da se bo pred Soncem skrila. Nehala je zamenjevati vodo na plitvinah, kar je povzročilo, da se je plitva voda pregrela in hitro izparevala v ogromnih količinah. Tako so nastajali oblaki. Vedno več jih je bilo. Kmalu so prekrili celo nebo in zakrili Sonce.

»No, pa sem te,« je zadovoljno rekla Voda

»Že prav. Grem pa drugam,« je odgovorilo Sonce.

»Kar pojdi. Bo tu vsaj malo miru,« je zašumela v odgovor.

In res se je Sonce odpravilo na drugo stran Zemlje, kjer je bilo prav tako dovolj vode na razpolago.

Ko je Sonce odšlo, je nastala tema in shladilo se je.

»Krasno. Se bom vsaj malo spočila in naspala,« je zazehala Voda.

Nekaj časa je bila Voda zelo zadovoljna. Oblaki so zaradi hladu, kot dež, popadali nazaj v vodovje. Tudi oči so se ji odpočile od neprestanega bleščanja. Zaradi teme pa se seveda ni nič videlo. In Voda se je kar naprej spotikala ob kamenje, ki je ležalo povsod naokrog.

Na drugi strani Zemlje, kamor se je odpravilo Sonce, je bilo prav tako dovolj vode na razpolago. Vendar se je kmalu tudi na tej strani Voda razjezila in ustvarila oblake. Že znana situacija se je ponovila.

»Poslušaj, Sonce. Tako ne gre,« je dejala Voda. Če predolgo siješ, je prevroče. In če te predolgo ni nazaj, je pretemno in prehladno, kar spet ni v redu.«

»In kaj predlagaš?« je vprašalo Sonce.

»Nekaj časa lepo sveti na tej strani Zemlje. Potem pa pojdi svetiti na drugo stran. In čez nekaj časa se vrni,« je predlagala Voda.

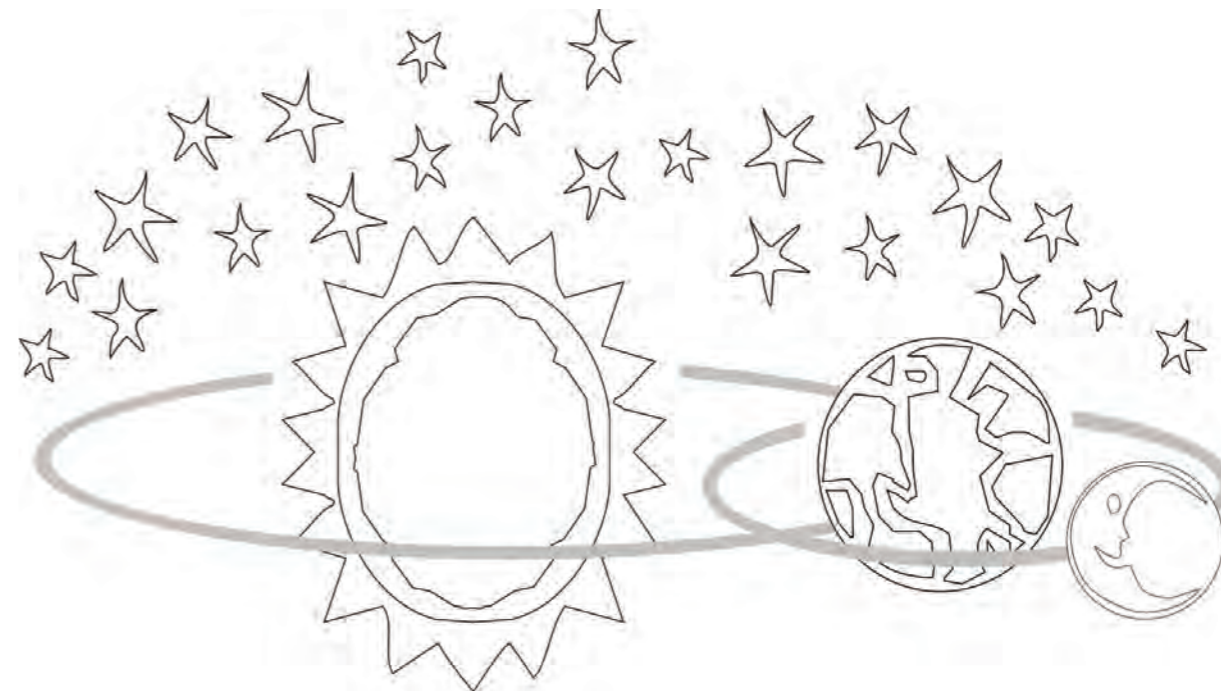
»Dobro. Bomo videli, kako bo šlo,« se je strinjalo Sonce.

Kot sta se dogovorila, je Sonce res svetilo nekaj časa na tej in nekaj časa na drugi strani. Voda je bila zadovoljna in tudi Soncu je bilo vseč nebo brez oblakov.

Sonce pa se je kar hitro naveličalo in je reklo Vodi:

»Veš kaj, Voda, ne ljubi se mi ves čas skakati sem ter tja. Dolgočasno je in utrudljivo. Zaradi moje velikosti pa me tudi noge bolijo, če toliko skačem. Imam boljšo idejo.«

»No, povej!« je zanimalo Vodo.

»Torej, jaz bom lepo počivalo na mestu, ti pa zavrti Zemljo.«

»Kolosalno. Bom poskusila,« se je strinjala Voda.

In res je Voda pognala svoje tokove v ogromne silne vrtince, da so zabučali oceani. Zaradi teh vrtincev se je začela Zemlja obračati okrog svoje osi. Kmalu se je lepo enakomerno vrtela. In oba, Sonce in Voda, sta bila zadovoljna s tako rešitvijo.

»Odlično si to naredila. Sedaj imamo dan in noč,« je Sonce pohvalilo Vodo.

»Da. Vendar ne morem le delati vrtincev in vrteti Zemlje. Imam tudi druge opravke. Potrebujem pomoč,« je potarnala Voda.

Sonce se je zamislilo. Čez nekaj dni je veselo vzkliknilo.

»Imam idejo. Tebi in Zemlji bom priskrbelo novo moč.«

In Sonce je zgostilo svoje žarke v mogočno svetlobno roko. S to roko je seglo daleč, daleč v vesolje in ulovilo osamljeno repatico, ki je prav žalostna tavalala po neskončni prazni črnini.

»Pozdravljena. Vidim, da se dolgočasiš. Lahko ti pomagam,« jo je Sonce pozdravilo.

»Če bi le lahko,« je ta vzdihnila.

»Glej. Zemlja se noče vrteti sama. Voda pa je ne more ves čas poganjati, ker ima tudi drugo delo. Če greš z mano, te bom zavrtelo okrog Zemlje, da ji boš za soplesalko. V dvoje se bosta z lahkoto vrteli. Pa še družbo boš imela,« je Sonce pojasnilo.

»To bi bilo prekrasno. Greva!« se je razveselila repatica.

S svojo ogromno močjo je Sonce objelo repatico in jo v orjaškem zamahu zavrtelo okrog Zemlje.

»Pripeljal sem vama pomočnico,« je reklo Sonce.

»Hvala, Sonce. Kako pa ji je ime?« je zaklokotala Voda.

»Luna sem,« se je veselo predstavila repatica.

»In prav rada bi plesala skupaj z Zemljo. Če me hoče,« je še boječe dodala.

»Seveda. Poskusiva,« je z globokim bobnečim glasom zamrmrala Zemlja.

Zemlji je bila Luna takoj všeč. In še danes se obe veselo vrtita v svojem nebeškem baletu.

»No, sedaj, ko sva stvari tako krasno uredila, bova imela dovolj časa za nove pogruntavščine,« je zadovoljno zavalovala Voda.

»Vem, kaj misliš,« je Sonce hudomušno pokimalo.

Kaj se je dogajalo potem, pa je že druga zgodba.

